

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL ATSKIRŲ PROFESIJŲ, KURIŲ DARBUOTOJŲ TRŪKSTA LIETUVOS
RESPUBLIKOS VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ ĮSTAIGOSE, SĄRAŠO
PATVIRTINIMO“ PROJEKTO (toliau – Projektas)
(TAP-18-1811) (TAIS NR. 18-11469(2))**

2018-11-15 Nr.NV-3005

Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Projekto teikime nurodoma, kad siūlomo teisinio reguliavimo tikslas – įgyvendinti Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo (toliau – STTĮ) 55 straipsnio 1 dalies 2 punkto, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo (toliau – VSĮDAĮ) 7 straipsnio 7 dalies ir 2019 m. sausio 1 d. įsigaliosiančio Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto (toliau – VTS) 56 straipsnio 1 dalies 6 punkto nuostatas, kuriomis siekiama palengvinti tam tikrų profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, darbuotojų įdarbinimą valstybės ir savivaldybių įstaigose, taip pat Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos pareigūnų ir vidaus tarnybos sistemos pareigūnų įdarbinimą, ir patvirtinti Atskirų profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigose, sąrašą (toliau – Sąrašas). Įvertinus nurodytą tikslą ir siūlomas priemones, Projektas kritikuotinas dėl šių aspektų:

1.1 Projektu įgyvendinamos įstatymų, nurodytų Projektu teikiamo nutarimo preambulėje, nuostatos nenustato pavidimo Vyriausybei tvirtinti Atskirų profesijų, kurių darbuotojų trūksta *Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigose*, sąrašą. Šių įstatymų nuostatose teikiama nuoroda į Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos tvirtinamą atskirų profesijų, kurių darbuotojų trūksta *Lietuvos Respublikoje*, sąrašą arba minimas Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytas atskirų profesijų trūkumas *Lietuvos Respublikos darbo rinkoje*. Taigi teikiamu Projektu siūloma nepagrįstai susiaurinti Sąrašo taikymo sritį ir tai neatitinka įgyvendinamuose įstatymuose nustatyto reguliavimo.

1.2. Pastebime, kad Lietuvos Respublikos įstatymas dėl užsieniečių teisinės padėties (toliau – UTPĮ) nustato du sąrašus – Profesijų, kurioms būtina aukšta profesinė kvalifikacija, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašą, tvirtinamą Lietuvos Respublikos Vyriausybės (44¹ straipsnio 1¹ dalis), ir Profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašą pagal ekonominės veiklos rūšis, kurį tvirtina Užimtumo tarnybos direktorius (44 straipsnio 2 dalis), ir kurie reikalingi užsieniečių įdarbinimui užtikrinti. Atsižvelgiant į tai, Projektu teikiamo dar vieno

sąrašo, kuriame vėl nustatomos atskiros profesijos, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, patvirtinimas sukelia riziką išskaidyti savo esmę tapačias nuostatas skirtinguose teisės aktuose. Tokiu būdu neužtikrinamas teisinio reguliavimo sistemiškumas bei aiškumas. Akivaizdu, kad Projekto bei pagal UTPI nustatytų sąrašų nustatymo tikslas bei nurodyta taikymo sritis yra skirtingos, tačiau, pažymime, kad Projektu teikiamas Sąrašas dubliuoja Profesijų, kurioms būtina aukšta profesinė kvalifikacija, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašą, patvirtintą Vyriausybės 2017 m. vasario 8 d. nutarimu Nr. 96 (toliau – Vyriausybės 2017 m. vasario 8 d. nutarimas Nr. 96). Todėl galiojančio nutarimo nuostatų pakartojimas naujame nutarime, kurį be kita ko pasirašytų jau kitas ministras, laikytinas netikslingu ir neatitinkančiu teisėkūros efektyvumo principų. Be to, tokiu būdu taipogi didinamas Vyriausybės priimamų teisės aktų skaičius.

1.3 Projekte nėra nustatyti kriterijai, kuriais remiantis sudaromas Sąrašas. Projekto teikime nurodoma, kad Sąraše nurodytos profesijos, kurios yra aktualios Specialiųjų tyrimų tarnybos bei Vidaus tarnybos sistemos įstaigoms (FNTT, VAD, VSAT), tačiau nenurodoma, kaip tai yra aktualu kitoms biudžetinėms įstaigoms, nes kartu siūloma įgyvendinti ir VSĮDAI nuostatas. Pastebime, kad toks Sąrašo sudarymas, nesant aiškių, teisės aktais apibrėžtų kriterijų, sudaro galimybes nevienodam subjektų traktavimui, neaiškios ir Sąrašo keitimo galimybės (koks subjektas, esant kokioms aplinkybėms ir kokiais kriterijais vadovaujantis spręst, ar yra poreikis tikslinti Sąrašą, įtraukti naujas profesijas ir pan.).

2. Šiuo atveju išlieka aktuali Teisės grupės 2018 m. birželio 26 d. išvadoje Nr. NV-1648 „Dėl Vyriausybės 2017 m. vasario 8 d. nutarimo Nr. 96 „Dėl profesijų, kurioms būtina aukšta profesinė kvalifikacija“, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo projekto“ (TAP-18-936; TAIS-18-4817(2)) pateikta pastaba, jog siekiant aiškumo, teisėkūros ekonomiškumo bei vieningo profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, reguliavimo, tikslinga svarstyti galimybę turėti vieną Vyriausybės (ar jos įgaliotos institucijos) tvirtinamą profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašą bei aiškius, objektyvius kriterijus egzistuojančiam tokių profesijų trūkumui pripažinti. Tuo tikslu, turėtų būti tikslinamas įstatyminis reguliavimas, peržiūrint ir suderinant ne tik reikalingų sąrašų buvimo tikslingumą, jų paskirtį ir reguliavimo dalyką, bet ir subjektą, kuris turėtų tvirtinti vieningą sąrašą.

3. Užtikrinant jau galiojančių STTI, VSĮDAI ir nuo 2019 m. sausio 1 d. įsigaliosiančio VTS įgyvendinimą, o taip pat siekiant išvengti tapačių nuostatų skaidymo skirtinguose teisės aktuose, siūlome įvertinti Projektu teikiamo naujo nutarimo priėmimo tikslingumą ir galimybę keisti galiojantį Vyriausybės 2017 m. vasario 8 d. nutarimą Nr. 96, pavyzdžiui, papildant jį Atskirų profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašu, atitinkamai tikslinant šio nutarimo antraštę bei pildant jo preambulę šio sąrašo priėmimo pagrindais.

4. Tuo atveju, jeigu argumentuotai būtų nuspręsta pateikti Projektą Vyriausybei svarstyti ir jį priimti, Projektas turi būti tikslinamas šiais aspektais:

4.2. Projekto teikiamo nutarimo antraštėje vietoj žodžių „Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigose“ įrašyti žodžius „Lietuvos Respublikoje“, atitinkamai koreguoti ir Projektu teikiamo nutarimo 1 punktą bei tvirtinamo Sąrašo pavadinimą.

4.3. Projektu teikiamo nutarimo 2.1 ir 2.3 papunkčių nuostatos neatitinka galiojančio reguliavimo dėl reikalavimų pareigybių aprašymams, pavyzdžiui, VSĮDAĮ 4 straipsnio 1 ir 4 dalyje nustatytų taisyklių, kurios nenumato reikalavimo aprašymuose įrašyti Lietuvos profesijų klasifikatoriaus kodą. Todėl siūlome nurodytas papunkčių nuostatas išbraukti.

4.4. Atsižvelgiant į reguliavimo turinį, Projektu teikiamo nutarimo 2.2 papunkčio nuostata turėtų būti dėstoma atskiru punktu kaip savarankiška nuostata.

Teisės grupės patarėja

Tatjana Knyzienė